



Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Zeeheldenplein (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018J349

Januari 2019

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: /

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies en programma van maatregelen.....	6
2.3.1 Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen	6
2.3.2 Programma van maatregelen	6
2.3.2.1 Impactbepaling	6
2.3.2.2 Gemotiveerd advies	7
2.3.2.3 Programma van maatregelen.....	9
2.3.2.3.1 Afbakening	9
2.3.2.3.2 Onderzoeksvragen	10
2.3.2.3.3 Onderzoeksstrategie, methode en technieken	10
2.3.2.3.4 Eindcriteria	12
2.3.2.3.5 Uitzonderingsmodaliteiten	12
2.3.2.3.6 Uitvoeringstermijn	12
2.3.2.3.7 Kostenraming	12
2.3.2.3.8 Competenties.....	13
2.3.2.3.9 Risicofactoren	13
2.3.2.3.10 Vondsten.....	13
Deel 3: Bibliografie	14

FIGURENLIJST (2018J349)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (bron: Geopunt).....	5
Figuur 2. Projectgebied en geplande werken, weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	9
Figuur 3. Projectgebied, weergegeven op de zgn. Ferrariskaart (Bron: Geopunt)	9
Figuur 4. Er wordt geadviseerd om de archeologische registratie van de bovenste niveaus steeds 1 segment te laten voorlopen (©Ruben Willaert bvba).....	11

TABELLENLIJST (2018J349)

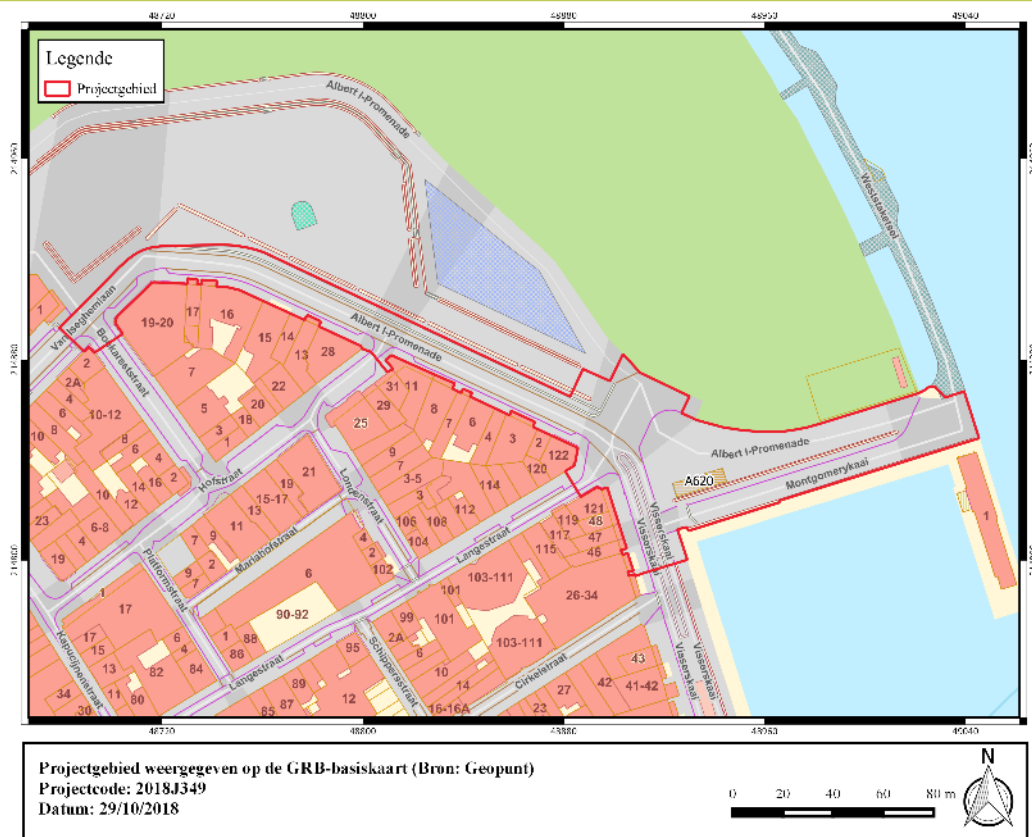
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Vlaamse Overheid Afdeling Kust Vrijhavenstraat 3 8400 Oostende	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	/
	Postcode	8400
	Adres	Van Iseghemlaan – Zeeheldenplein – Albert I- Promenade, Montgomerykaai 8400 Oostende
	Toponiem	Zeeheldenplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 48666 Y _{min} = 214737 X _{max} = 49061 Y _{max} = 215011
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 1, Sectie E; Openbaar domein + 620 Figuur 1	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (bron: Geopunt).

2.2 Synthese

De initiatiefnemer wenst een terrein van 9716,30 m² ter hoogte van het Zeeheldenplein in Oostende te ontwikkelen. Hiervoor dient een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangevraagd te worden en is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De geplande werkzaamheden kunnen een bedreiging vormen voor eventueel aanwezig ondergronds erfgoed. Bij de opmaak van de archeologienota werd nagegaan of een verder archeologisch traject met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of er een (gedeeltelijke vrijgave) mogelijk is.

Het plangebied bevindt zich in het verlengde van de Visserskaai, op de Centraal Archeologische Inventaris aangeduid als CAI 76038. Tijdens de opgraving op deze locatie, uitgevoerd door het toenmalige IAP, kwamen onder andere twee bastions (Peckels en Spaans bolwerk), een stadsgracht die in de 19^{de} eeuw werd gedempt en 11 begravingen aan het licht. Tijdens een controle van werken op 220 m ten zuidwesten van het plangebied konden de sporen en vondsten in de late middeleeuwen, 17^{de} eeuw en 19^{de} eeuw gedateerd worden. Het gaat om restanten van een oud wegdek, water- en beerputten, skeletten, resten van het Kapucijnenklooster en van een brouwerij (CAI 75977).

Op basis van de cartografische bronnen kan aangetoond worden dat het plangebied in de late middeleeuwen deel uitmaakt van de noordelijke woonblokken. Verder situeert het onderzoeksterrein zich op de Ferrariskaart ter hoogte van een bastion, de stadsgracht en een ravelijn. Het plangebied snijdt dus zowel de versterking aan de binnenkant van de stadsgracht aan als deze aan de buitenkant van de stadsgracht.

Het bureauonderzoek heeft geen argumenten opgeleverd die verder archeologisch onderzoek overbodig maken. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek dient dan ook geconcludeerd te worden dat verder onderzoek noodzakelijk is.

2.3 Gemotiveerd advies en programma van maatregelen

2.3.1 Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

In deze sectie volgt een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is. Na dit gemotiveerd advies volgt het concrete programma van maatregelen voor project Oostende, Zeeheldenplein.

1° de volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Alle nuttige en noodzakelijke onderzoeken werden uitgevoerd.

2° de aanwezigheid van een archeologische site:

Op basis van de bureaustudie kan afgeleid worden dat het plangebied deel uitmaakt van het laatmiddeleeuwse historische centrum. De jongere cartografische bronnen tonen ter hoogte van het plangebied tevens vestingbouwkundige structuren.

3° de waardering van de archeologische site:

Het onderzoek dient gezien te worden als een aanvulling van het onderzoek aan de Visserskaai.

4° de impactbepaling:

NVT, aangezien er geen behoud *in situ* wordt vooropgesteld.

5° de bepaling van de maatregelen:

Zie programma van maatregelen.

2.3.2 Programma van maatregelen

2.3.2.1 Impactbepaling

De opdrachtgever wenst een terrein van 9716,3 m² ter hoogte van het Zeeheldenplein in Oostende te ontwikkelen. De initiatiefnemer plant er de renovatie van de zeedijk van Oostende tussen het Zeeheldenplein en het Westerstaketsel. Hiertoe wordt de bestaande verharding opgebroken en wordt nieuwe verharding aangelegd. Deze nieuwe verharding wordt aangelegd tot een diepte van maximum 50 centimeter onder het maaiveld. Tevens wordt een nieuw gescheiden rioleringstracé aangelegd. Dit nieuw rioleringsstelsel situeert zich integraal binnen het gabarit van bestaande wegenis maar wordt deels aangelegd op een andere locatie dan de bestaande riolering.

RWA

Ten westen van R1 wordt de nieuwe RWA aangelegd op een andere locatie dan de bestaande riolering tot op een diepte van ca. 7,4 m TAW (2,2 m-mv). Tussen R2 en R3 wordt de nieuwe RWA tevens aangelegd op een andere locatie dan de bestaande riolering op een diepte van ca. 7,5 m TAW (2,2 m-mv). Tussen R3 en R4 wordt de nieuwe RWA aangelegd ter hoogte van een bestaande grote citerne die volledig af te breken is. Tussen R4 en R5 wordt een stuk RWA aangelegd dat zich gedeeltelijk buiten de bestaande riolering situeert. Tussen R6 en R8 situeert de ontworpen RWA zich tevens integraal buiten de bestaande riolering. Deze RWA wordt aangelegd tot een diepte van 6,40 – 5,50 m TAW. Tussen R8 en R9 situeert de riolering zich grotendeels ter hoogte van bestaande riolering. Voor de aanleg van de RWA wordt een sleuf uitgegraven van 2 meter breed.

DWA

Ten westen van D1 wordt de DWA aangelegd ter hoogte van bestaande riolering die wordt opgebroken. Tussen D2 en D4 wordt de DWA aangelegd op een andere locatie dan de bestaande riolering en dit tot een diepte van 6,7 tot 5,6 m TAW (ruim 3 meter-mv). Tussen D4 en D5 wordt de DWA aangelegd grotendeels ter hoogte van bestaande riolering. Tussen D6 en D8 wordt de DWA aangelegd precies ten noorden van bestaande riolering, tot een diepte van ca. 5,8 – 4,2 m TAW.

Langsheen de Montgomerykaai (D10 – D11) wordt de DWA aangelegd ter hoogte van bestaande riolering die op te breken is.

Voor de aanleg van de DWA wordt tevens een sleuf gegraven van 2 meter breed.

Op onderstaande plan is aangegeven waar de aanleg van de nieuwe riolering niet samenvalt met de bestaande riolering en waar dus een nieuwe sleuf van 2 meter breed wordt uitgegraven.

Voor de RWA betreft het een lopend tracé van 145 m, dus een uitgraving over een oppervlakte van 290 m². Voor de DWA betreft het een lopend tracé van 160 m, dus een uitgraving over een oppervlakte van ca. 320 m².

2.3.2.2 Gemotiveerd advies

Rekening houdende met de criteria uit de Code Goede Praktijk (CGP), hoofdstuk 5.2, werd de noodzaak tot verder vooronderzoek afgewogen:

- Landschappelijk bodemonderzoek:
Cfr. CGP 7.3:
Het landschappelijk bodemonderzoek heeft als doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door een gerichte staalname.
NVT
- Geofysisch onderzoek
Cfr. CGP 7.4:
Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten.
NVT
- Veldkartering
Cfr. CGP 7.5:
Veldkartering heeft tot doel om relevante archeologische indicatoren te zoeken door een visuele inspectie van een terrein.
NVT
- Verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek
Cfr. CGP 8.4 en 8.5:
Het verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Het waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel reeds opgespoorde archeologische sites te evalueren door middel van boringen.
NVT



- Proefsleuven en proefputten:

Cfr. CGP. 8.6:

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

Het uitvoeren van een prospectie d.m.v. proefsleuven/proefputten ter hoogte van de geplande rioleringen is onmogelijk. Dergelijk onderzoek kan in deze fase van het onderzoek, o.a. door de aanwezigheid van de huidige nutsleidingen, niet op een veilige manier uitgevoerd worden. Het uitvoeren van een prospectie d.m.v. proefputten ter hoogte van de geplande verharding is eveneens onmogelijk, wegens de te grote impact op de mobiliteit.

Na afweging van de hierboven vermelde onderzoeksmethodes, wordt geadviseerd om over te gaan tot een werfbegeleiding. De werfbegeleiding is van toepassing op alle rioleringsegmenten die zich buiten de bestaande riolering bevinden. De werfbegeleiding is niet van toepassing op de ingreep van de nieuwe verharding van het plein.

- Een werfbegeleiding is een bijzondere vorm van opgraving en onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als een opgraving (CGP 19).
- Rekening houdende met de bepalingen van de Code van Goede Praktijk m.b.t. werfbegeleidingen, dient in dit dossier gesteld te worden dat een voorafgaandelijke opgraving niet mogelijk is door de technische uitvoeringswijze van de geplande bodemingreep. Het archeologisch onderzoek kan onmogelijk voorafgaandelijk in veilige omstandigheden uitgevoerd worden.

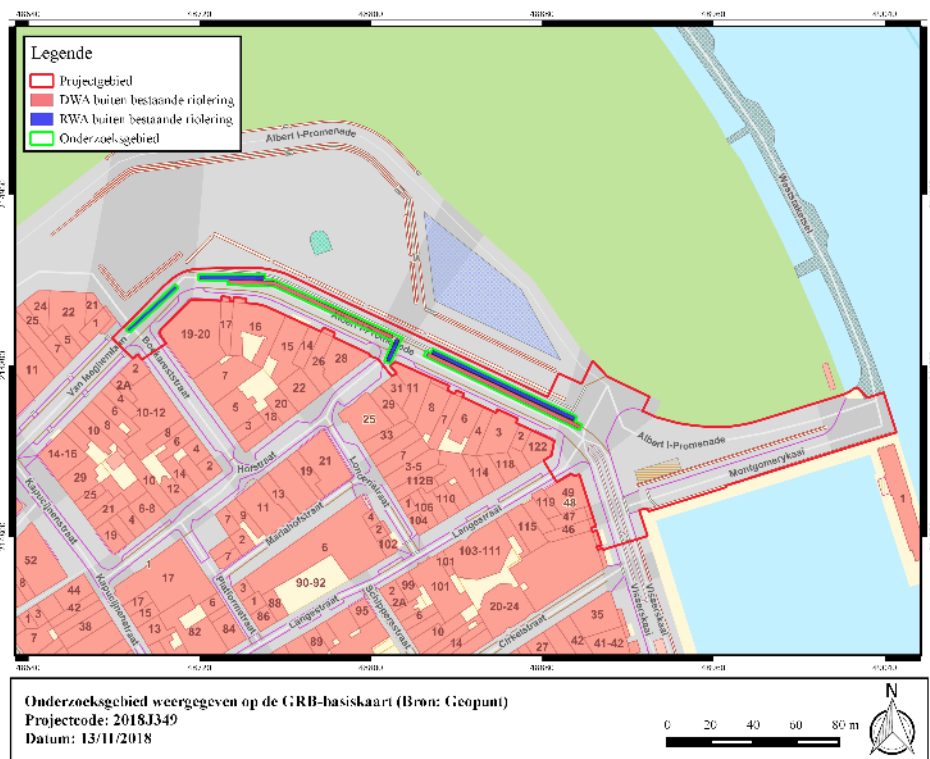
De aanbeveling werd getoetst aan de 4 criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3:

- mogelijk: De werfbegeleiding is mogelijk, mits goede afspraken met de aannemer van de rioleringswerken.
- nuttig: Deze werfbegeleiding is nuttig. Gezien de aard van de werkzaamheden zijn eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd en kan potentieel interessante informatie aan het licht komen over de vestingbouwkundige structuren en eventuele oudere resten.
- schadelijk: Gelet op de aard van de werken kan mogelijk archeologisch archief bedreigd zijn. Een werfbegeleiding is de enige manier om eventueel aanwezige relictten op een efficiënte en veilige manier te registreren.
- noodzakelijk: Tijdens de geplande werken kan archeologisch erfgoed aan het licht komen. *In situ* bewaring van deze sporen is, gezien de geplande werken, onmogelijk. Omwille van dit gegeven wordt een werfbegeleiding noodzakelijk geacht.

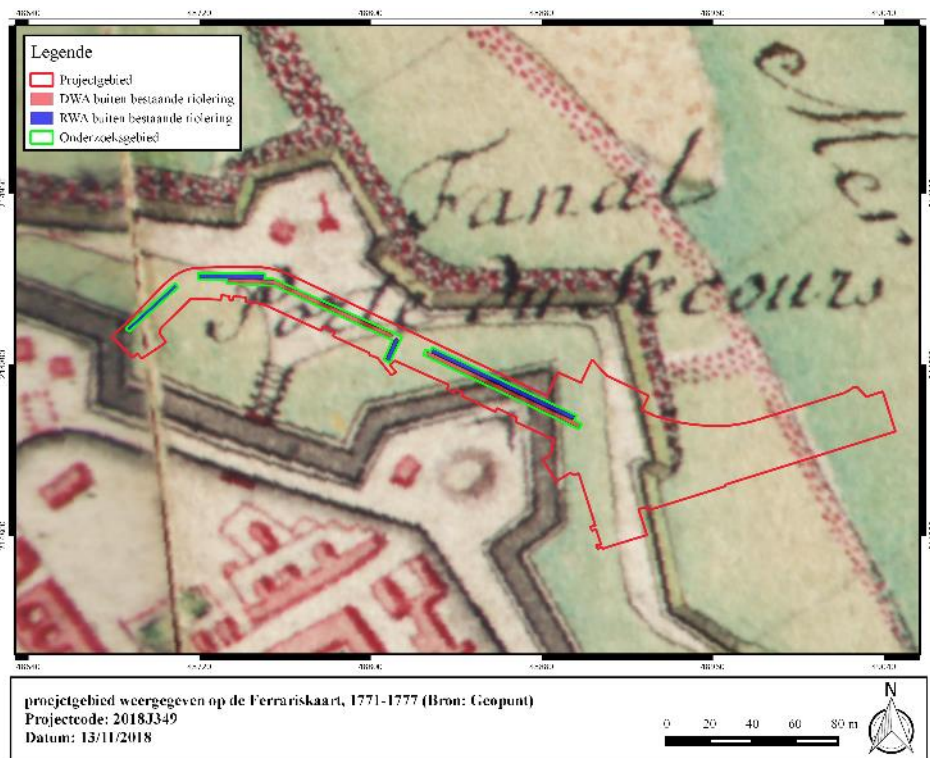
2.3.2.3 Programma van maatregelen

2.3.2.3.1 Afbakening

De werfbegeleiding heeft betrekking op onderstaande onderzoeksgebied (ca. 852 m²).



Figuur 2. Projectgebied en geplande werken, weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)



Figuur 3. Projectgebied, weergegeven op de zgn. Ferrariskaart (Bron: Geopunt)

2.3.2.3.2 Onderzoeksvragen

Doel van de werfbegeleiding is een archeologische inventarisatie, registratie en fysiek onderzoek van eventueel waargenomen archeologische relicten. Bij het uitvoeren en uitwerken van de archeologische opgraving moeten minstens volgende vragen beantwoord worden.

Algemeen

- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
- Zijn er sporen aanwezig? Indien ja, zijn die van natuurlijke of antropogene oorsprong?
- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsontwikkeling van Oostende?

Versterkingen algemeen

- Zijn er restanten aanwezig, die toe te schrijven zijn aan versterkingen. Zo ja, welke?
- Wat is de bewaringstoestand van de resten?
- Uit welke periode dateren de resten? Zijn er aanwijzingen voor verschillende bouwfasen?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de kennis van de stadsontwikkeling van Oostende?
- Bevestigt het archeologisch onderzoek de verwachting, gecreëerd op basis van het bureauonderzoek?

Vestinggracht

- Kunnen er verschillende opvullingsfasen/gebruiksfasen herkend worden?
- Welk vondstenmateriaal kan gerecupereerd worden?
- Zijn er resten van beschoeiing?
- Wat vertelt de coupe/doorsnede over de (opvullings)historiek van de gracht?
- Bevestigt het archeologisch onderzoek de verwachting, gecreëerd op basis van het bureauonderzoek?

2.3.2.3.3 Onderzoeksstrategie, methode en technieken

Voor het projectgebied wordt, omwille van voorgaande argumentatie, een werfbegeleiding als meest geschikte onderzoeksmethode naar voor geschoven. De werfbegeleiding is enkel van toepassing op de tracés die buiten de bestaande riolering aangelegd wordt. De werfbegeleiding wordt uitgevoerd binnen de planning van de algemene aannemingswerken. De planning en manier van samenwerken moeten maximaal afgestemd worden met de opdrachtgever en de uitvoerder van de rioleringswerken.

De uitvoeringswijze van de archeologische werfbegeleiding is sterk afhankelijk van de uitvoeringswijze van de rioleringswerken. Hieronder een beknopte beschrijving van de standaard uitvoering, zoals geformuleerd door het studiebureau¹:

- Per rioleringsstreng wordt er een sleufbak geplaatst.
- Stelselmatig wordt de sleufbak geplaatst (Lengte 3m) en wordt er tussen de wanden uitgegraven.
- De sleufbak zakt tot het niveau van de max. uitgraafdiepte.
- Plaatsing van de fundering, riolering en omhulling.

Op die manier wordt telkens opgeschoven, startend van het diepste punt naar het hoogste punt.

¹ Studiebureau Haeghebaert nv.

Er wordt benadrukt dat in deze archeologienota de standaard uitvoeringswijze opgenomen werd en dat de concrete uitvoeringswijze in de praktijk bepaald wordt door de nog aan te stellen uitvoerder van de rioleringswerken, in samenspraak met de opdrachtgever en de veiligheidscoördinator. Omwille van deze reden wordt de praktische uitvoering, zowel van de rioleringswerken als van de archeologische begeleiding, vastgelegd op de startvergadering.

De graafwerken gebeuren manueel en/of machinaal. In het laatste geval wordt een tandenloze graafbak gebruikt en worden de graafwerken uitgevoerd, steeds onder toezicht van de veldwerkleider en tot op de maximale verstoringsdiepte. Er worden geen graafwerken uitgevoerd, die niet gecommuniceerd werden met de veldwerkleider of de erkend archeoloog.

Uitgaande van de standaard uitvoering van de rioleringswerken, wordt volgende archeologische uitvoeringswijze geadviseerd:

- **Voorbereiding:** Er wordt geadviseerd om zoveel mogelijk pro-actief te werk te gaan, zodat de archeologische registratie zo efficiënt mogelijk uitgevoerd kan worden. Na het leggen van de eerste rioleringsstreng, kan de uitvoerder van de rioleringswerken vanaf dan steeds het volgende segment van het rioleringsstracé al uitgraven in functie van de archeologische registratie. Dit segment wordt uitgegraven tot op ca. 1,5m. De archeologische registratie in het nieuwe segment verloopt op die manier gelijktijdig met de werken die op en langs de nieuwe rioleringsstreng uitgevoerd moeten worden.



Figuur 4. Er wordt geadviseerd om de archeologische registratie van de bovenste niveaus steeds 1 segment te laten voorlopen (©Ruben Willaert bvba).

Dit kan uiteraard enkel indien de bodempakketten stabiel genoeg zijn en indien de rioleringsgleuf breed genoeg is, zodat de archeologische registratie in veilige omstandigheden kan gebeuren. De beschreven uitvoeringswijze kan m.a.w. enkel indien de nieuwe RWA en DWA in 1 sleuf i.p.v. 2 aparte sleuven aangelegd worden. Opnieuw dient benadrukt te worden dat dit afhankelijk is van de concrete uitvoering van de nog aan te stellen aannemer.

- **Archeologische registratie bovenste niveaus:**
 - Manueel opkuisen van 1 van beide lange zijden van de rioleringsgleuf en documentatie van de bodemopbouw. De documentatie is van die aard dat ze toelaat om de geformuleerde onderzoeksvragen te beantwoorden.
 - Binnen 1 geadviseerde rioleringsgleuf situeren alle gedocumenteerde segmenten zich ter hoogte van dezelfde zijde. Indien de andere zijde van de rioleringsgleuf een volledig afwijkende bodemopbouw vertoont, wordt getracht deze eveneens te registreren.

- Het is aan de veldwerkleider om te beslissen of het noodzakelijk is om alle segmenten van alle geadviseerde rioleringsseuven te documenteren. Afhankelijk van de praktische uitvoeringswijze en afhankelijk van de resultaten, kan de veldwerkleider overgaan tot een selectie van te registreren segmenten. In dat geval worden sommige segmenten binnen een geadviseerde rioleringsseuf wel gedocumenteerd en andere niet. Binnen 1 geadviseerde rioleringsseuf dienen er minstens 2 gedocumenteerde segmenten te zijn, waarbij de bodemlagen gekoppeld zijn aan TAW-gegevens.
- Er wordt voldoende aandacht besteed aan het verzamelen van vondstmateriaal uit de geregistreerde lagen. Indien relevant wordt er tevens aandacht besteed aan het nemen van stalen in functie van eventueel verder natuurwetenschappelijk onderzoek.
- Indien muren aan het licht komen, worden minstens de omtrek, aanlegseuf van de fundering, muurverbanden, bouwnaden, verschil in gebruik van bouwmaterialen en mortel, eventuele sporen van steenbewerking, een beperkte weergave van het metselwerkverband en eventuele negatieve indrukken ingetekend. Verder worden de baksteenformaten geregistreerd (lengte x breedte x dikte) en worden de muren na schoonmaak gefotografeerd en ingemeten.
- **Archeologische registratie diepere niveaus:**
 - De diepere bodemopbouw en eventueel aanwezige structuren kunnen -omwille van veiligheidsredenen- enkel binnen de sleufbak geregistreerd worden. De uitvoerder van de rioleringswerken voorziet de nodige tijd om eventueel aanwezige archeologische sporen op dit niveau schoon te maken, stalen te nemen en foto's te maken.

De uitvoering van de werfbegeleiding gebeurt volgens de Code Goede Praktijk, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Deze eventuele maatregelen worden bepaald door de erkend archeoloog.

2.3.2.3.4 Eindcriteria

De werfbegeleiding wordt als succesvol beschouwd indien alle waargenomen archeologische entiteiten op een wetenschappelijke wijze onderzocht zijn, er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het eindrapport wordt opgeleverd.

2.3.2.3.5 Uitzonderingsmodaliteiten

Criteria die gehanteerd zullen worden om te bepalen in welke situaties bepaalde onderzoekshandelingen alsnog niet uitgevoerd moeten worden zijn hier niet van toepassing.

2.3.2.3.6 Uitvoeringstermijn

De uitvoeringstermijn van het veldwerk is sterk afhankelijk van de planning en de organisatie van de algemene aannemingswerken. Bijgevolg is de termijn van het veldwerk moeilijk in te schatten. Hieronder een raming (VH):

- Terreinwerk: VH 15 werkdagen, 2 archeologen.
- Verwerking: VH 18 werkdagen, 1 archeoloog

2.3.2.3.7 Kostenraming

- Voorbereiding+ veldwerk + verwerking: 31 300 excl. BTW, excl. kraan
- Conservatie: 1000.00 euro
- Natuurwetenschappelijk Onderzoek (NWO): voorziene hoeveelheid 5000.00 euro.

Opnieuw dient beklemtoond te worden dat de uitvoeringstermijn van het veldwerk sterk afhankelijk is van de timing van de algemene aannemingswerken. In de kostenraming werd geen rekening gehouden met:

- Werfinrichting
- OCE (munitie)
- Onderzoek van menselijke resten (veldwerk + verwerking)
- Deponeringskosten archeologische vondsten

2.3.2.3.8 Competenties

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder auspiciën van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider beschikt over voldoende ervaring in stedelijke contexten in Vlaanderen. Minimaal dient hij/zij 5 opgravingen te hebben uitgevoerd in stedelijke contexten en heeft minimum 2 jaar opgravingservaring op stedelijke contexten, aangetoond via CV.
- één assistent-archeoloog, hij/zij heeft minstens 2 opgravingen uitgevoerd in stedelijke contexten, aangetoond via CV.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet, onder toezicht van de erkende archeoloog.

Voor de begeleiding van de opdracht dient de veldwerkleider zich te laten ondersteunen door één of meerdere specialisten en regiodeskundigen, die hem bijstaan bij de uitvoering van de opgraving indien deze expertise intern niet beschikbaar is. Deze specialist beschikt over een aantoonbare en ruime ervaring met stadskernonderzoek in het algemeen en binnen de stad Oostende in het bijzonder.

2.3.2.3.9 Risicofactoren

Voor de werfbegeleiding worden geen bijkomende risico's verwacht. Uitvoerend personeel die werkzaamheden uitvoeren in de nabije omgeving van een draaiende graafmachine moeten visueel duidelijk herkenbaar zijn zoals gebruikelijk.

2.3.2.3.10 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van de werfbegeleiding conform aan de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Bij de start van de werfbegeleiding worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar en het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van de vondsten plaats.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt